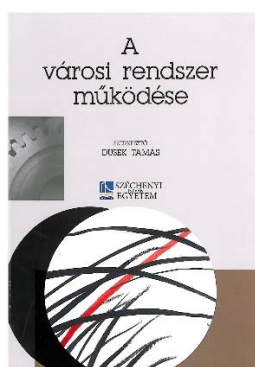

DR. KŐSZEGFALVI GYÖRGY

A városi rendszer működése

Dusek Tamás (szerk.): A városi rendszer működése. Széchenyi István Egyetem–Universitas–Győr Nonprofit Kft. 2014.

A Győri Járműipari Körzet mint a térségi fejlesztés új iránya és eszköze c. kutatás monográfiája 11 tanulmányt tartalmaz 28 szerző közreműködésével. *Dusek Tamás* és *Filep Bálint* összefoglaló bevezetője kutatás céljából hazánk legdinamikusabban fejlődő vidéki nagyvárosa, Győr közösségi struktúrájáról ad sokoldalú áttekintést, helyzetképet.

Limpők Valéria tanulmánya elsősorban adópolitikai kérdésekkel foglalkozik. Áttekinti az Audi Hungária Motor Kft. beruházásainak és fejlesztéseinek fiskális politikai hátterét. A városban az az Audi lett 2007-ben a legnagyobb adófizető. A tanulmány olyan – Győr mint Autopolis – nyugat-magyarországi fejlesztési pólus fejlődését segítő költségvetési és adópolitikai eszközzeiről is szól, amelyek az Audihoz kapcsolódnak. Legfőbb megállapítása, hogy a győri járműipari körzet kialakulásában kulcsszerepe volt a fiskális adópolitikának. A szerző írásában áttekinti a fiskális politikát befolyásoló tényezőket az adott körzetszemszögéből. Ír az iparüzési adóról, az adókerülés, adócsalás problémájáról. Győr és régiójának segítségével felvázolta, hogy az adócsalás legfőbb területe az általános forgalmi adózáshoz kapcsolódik. Úgy ítéli meg, hogy az állandó változás innovatív adópolitikára ösztönöz. Kiemeli: „kihívásokkal teli jövő elé nézünk, és a napjainkban sokat emlegetett fenntartható fejlődésnek elengedhetetlen eleme lenne a fenntartható adópolitika”, amely egyrészt figyelembe veszi a generációk közötti szolidaritást, másrészt a generáción belüli szolidaritást. Ugyanakkor rámutat az államok közötti szolidaritás figyelembevételére.

Kovács Gábor a helyi önkormányzatok pénzügyi rendszerével foglalkozik. A lokális forrasszerzési alternatívák általános, elméleti modellezését követően bemutatja és részletesen elemzi Győr lokális forrasszerzési stratégiáját. „A lokális forrásokon alapuló finanszírozási rendszert, illetve a kapcsolódó fizetési kötelezettségeket illetően az alábbi követelmények fogalmazhatók meg: haszonelv érvényesülése, átláthatóság, igazságosság és teljesíthetőség; semlegesség; stabil bevételi alap és elegendő bevétel biztosítása; egyszerűség, alacsony adminisztrációs költség; politikai elfogadhatóság”. Tanulmányának zárórészében a jövőt alakító kezdeményezések finanszírozását mutatja be Győr város példáján az alábbi csoportosításban: saját bevételek elemzése, a lokális forrásokhoz köthető egyéb bevételek: jövőt alakító önkormányzati kiadások.

Dusek Tamás írása a közszolgáltatások területi és szervezeti hatékonyságát és győri integrációját tárgyalja. „A közösségi szféra hatékony működésével kapcsolatos kezdések, az olyan területi hatókörök és szervezeti megoldások kezelése, amelyek csökkentik a működési költségeket, vagy javítják a szolgáltatások minőségét, elsőrendű gyakorlati jelentő-

séggel bírnak.” – írja a tanulmány bevezetésében. Munkájában vázolja a kérdéskör elméletét. Konstruktív kritikusan áttekintve Samuelson közjavakra adott meghatározását, valamint Tiebout elméletét a sok kicsi, egymással versengő önkormányzatról. A szerző a szervezeti integráció kérdéskörével kapcsolatosan foglalkozik a mérethatékonyság problémakörével. „A szervezeti előnyök két fő forrásból fakadhatnak: a párhuzamos tevékenységek megszüntetése, vagy összehangolása és az adminisztráció szakmai színvonalának növekedése.” Ennek alapján fejt ki véleményét a győri kommunális szolgáltatások szervezeti integrációjáról. „Győrben erre egyedülálló lehetőséget biztosított a városi közszolgáltatásokat végző vállalkozások egyetlen vállalkozásba történő integrálása.”

Varga Gábor, Limbach Viktor és Lőrinc Krisztina tanulmánya a Petz Aladár Megyei Oktató Kórház szerepét mutatja be az észak-dunántúli egészségügyi nagytérség ellátórendszerében. Áttekinti az írás a kórház történetét, kapacitását és betegforgalmi adatait, az intézmény által ellátott szakmai profilokat. Tárgyalja a kórház gazdasági helyzetét, finanszírozását: ez jól tükrözi az ágazat egyik legfőbb problémáját. Bemutatja a prevenció, az egészségmegőrzés, az egészségnevelési tevékenység témáit. A régióban ez a kórház az egyetlen, amelyik nem orvosegyetemenként vesz részt egészségügyi felsőoktatási képzésben. A záró rész a kórház fejlesztésével, fejlődési irányjaival, jövőképeivel foglalkozik.

Horváth Balázs, Horváth Richárd, Gaál Bertalan és Szabó Lajos tanulmánya aktuális kezdéssel, a mobilizációs igények csökkentési lehetőségeivel foglalkozik Győrben és környékén. Először elvi, majd gyakorlati alapon tárgyalja, hogyan csökkenthető a mobilitási igény, és mi ennek kiváltó oka a győri járműipari körzetben. Győr mint nagy jelentőségű ipari és szolgáltató központ, jelentős vonzóerőt gyakorol szűkebb és tágabb környezetére. A problémák többsége Győrben keletkezik, egy részének okai az agglomerációból jelentkeznek. Az alapfokú szolgáltatások felhasználókhoz történő közelítése hatékonyan csökkentheti a közlekedési igényeket. Ez a problémakör gazdaságossági kérdéseket fogalmaz meg. Egyes vonatkozásokban nagyon jók a közlekedési kapcsolatok a város és környezete között, egyes viszonylatokban az ellátás azonban nem megfelelő színvonalú. Igen fontosnak ítélik a szerzők az agglomeráció települései és a helyi központok közforgalmú közlekedési kapcsolatainak az erősítését is.

Tamándl László, Kovács Zsolt, Rámháp Szabolcs és Nagy Dávid a térség gazdasági szerkezetét mutatják be a felsőoktatással összefüggésben. Elemzik a képzési struktúrát, az oktatói-kutatói munkahelyek alakulását, az egyes szereplők térségre gyakorolt hatását. Elemzik a Széchenyi István Egyetem, a Nyugat-Magyarországi Egyetem, illetve a Pannon Egyetem pozícióit. Bemutatják a győriek iskolázottsági jellemzőit, a felsőoktatáshoz való hozzáállásukat és az egyetemekről alkotott véleményüket lakossági kérdőíves felmérések alapján. Megállapítják, hogy a térségben működő egyetemek főként a régióban rendelkeznek elsődleges vonzaskörzettel, de néhány kiemelt szak (például a győri mérnökképzés és a soproni faipari mérnökképzés) országosan is jelentős. Az egyetemek kutató-fejlesztő feladatát is ellátnak. A hallgatói létszámok tekintetében a legkiemelkedőbb teljesítményt a Széchenyi István Egyetem nyújtja, amit az oktatók tudományos minősítésének emelkedése is erősít. A győri lakosok összességében pozitívan vélekednek a város felsőfokú oktatási intézményeiről, színvonalát magasnak ítélik. Legfontosabb feladatoknak tekintik az egyetemek piacképes ismereteinek és tudásbázisának gyarapítását, a gazdasági szervezetekkel a kapcsolatok erősítését, a kutatás-fejlesztés aktivitásának további növekedését.

A középfokú oktatás helyzetét tárgyalja Győrben és Észak-Dunántúlon *Bándy Katalin* és *Reisinger Adrienn* írása. „A középfokú oktatás és szakképzés is jelentős versenyképes-

ségi tényezőnek számít” – állapítják meg a tanulmányuk bevezetőjében. Bemutatják a középfokú oktatás jelenlegi hazai helyzetét az elmúlt évek változásait reprezentáló főbb statisztikai adatok alapján: majd ismertetik Észak-Dunántúl (Győr-Moson-Sopron, Vas, Komárom-Esztergom, Veszprém és Fejér megye) és kiemelten Győr középfokú oktatási helyzetét. A városban 2000 óta közel 10%-kal csökkent a diákok száma: viszonylag jelentős a visszaesés a gimnáziumi diákok számában. Az utolsó öt évben a 15–18 éves korosztály fogyása is a vizsgált térségben átlagosan 9,6%-os volt. A szerzők által megkérdezett győri intézményekben változatos képet mutatott a továbbtanulás: a középfokú intézmények többsége kapcsolatban van a térség felsőoktatási intézményeivel. Javasataik szerint törekedni kell a gazdálkodó szervek intenzívebb bevonására, megnyerésére a gyakorlati képzésbe, az oktatási intézmények és a gazdálkodó szervek közötti kapcsolatok erősítésére.

Kaza Ákos, Sólyom Andrea és Stion Zsuzsa munkája a szakképzés, foglalkoztatás, kompetencia témáját tárgyalja. Elsőként a szakképzés fogalmával és helyével foglalkozik az oktatáspolitikában. Vizsgálja az iskolászerű szakképzés problémakörét. A gazdaság és az oktatás közötti kapcsolatrendszer fejlesztése érdekében szükséges potenciálokra hívják fel a figyelmet, amelyek „sokszor a kommunikáció hiánya miatt nem kerülnek kiaknázásra”.

Fekete Dávid tanulmánya Győr aktuális jövőképét tárgyalja a város stratégiai dokumentumainak tükrében. „Arra törekszem – írja – , hogy a tanulmányban kirajzolódjanak azok a fejlesztési irányok, melyek mentén Győr Önkormányzata a következő években saját és európai uniós források felhasználásával alakítani kívánja a település jövőjét”. Az elmúlt években a város jövőképe nem változott, „míg néhány területen hangsúlyeltolódás történt” – állapítja meg. Az elemzés „a városi önkormányzat jövőt alakító kezdeményezéseit vizsgálta, nem foglalkozott más szereplők közép és hosszú távú céljaival”.

Gombos Szandra munkája Győr és vonzáskörzetének kulturális kínálatát elemzi az intézmények szemszögéből. 24 strukturális interjút készített 9 győri és 15 Győr környéki település kulturális intézményeinek képviselőivel. Győr kulturális kínálatát minősítette a leginkább kiemelkedőnek: könyvtárai, múzeumai, levéltára, színházai, művelődési központjai alapján. A Győr környéki településeken a megkérdezett intézmények nagy része művelődési ház, közösségi ház, faluház, illetve könyvtár, mindegyike közösségi térként szolgál. „A látogatóközpontúság egyre inkább jellemző minden kulturális intézményre, egyes vélemények szerint a művészi értékek rovására” – írja a szerző összegzőként. A felmérésekből kitűnik, hogy könyvre, szórakoztató, ingyenes családi és sportrendezvényekre van a legnagyobb igény. A jövőt illetően az intézmények „több célt is megfogalmaztak, de konkrét tervvel csak néhányuk rendelkezett” – állapítja meg a tanulmány.

Eisingerné Balassa Boglárka, Koltai Judit és Makkos Káldi Judit írása a 2017-es Európai Ifjúsági Olimpiai Fesztivál lehetőségeit tárgyalja. Tanulmányukban egy olyan jövőbeli esemény lehetséges hatásait elemzik, amely csupán 2 év múlva kerül megrendezésre. A rendezvény kapcsán bemutatják a jövőépítés nehézségeit, buktatóit és lehetőségeit. Vizsgálják az önkéntesség és lokálpatriotizmus kérdéseit Győr vonatkozásában.

A tanulmánykötet kiváló áttekintést, részleteiben felettebb gazdag tartalmú vizsgálato-
kat, elemzéseket közöl a városi rendszer működéséről Győrben és térségében. Kiváló például szolgálhat hazánk más nagyvárosainak és vonzáskörzeteiknek ilyen jellegű vizsgálatahoz, bemutatásához. Csúppán egyetlen téma hiánya jelenthet hiányérzetet. Célszerű lett volna külön írásban bemutatni a győri térség kapcsolatát, együttműködési helyzetét, lehetőségeit Dél-Szlovákia Győrrel szomszédos határ menti térségével.